

בסוד שיח

■ בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת ויקהל-פקודי ■ כ"ד אדר ה'תש"ע ■ 10.03.2010 ■ גליון מס' 61 ■

תפוצה לכל
קהילות ישראל

■ עוד בעיתון ■

ניתן לעבור לכתבה הרצויה
ע"י לחיצה על שמה.

חוק וסדר בילבי

המשכתי במסע החיפוש
האינטנסיבית עד אשר בחנות
השביעית מצאתי לשמחתי ספרי
שיער בצבע כתום...

המשך בעמ' 4

שו"ת חורף

שאלה: כמה פעמים צריך לברך
על הרעם והברק? האם מספיק
לברך פעם אחת בשבוע?...

המשך בעמ' 5

סיפור לשהב

"עכשיו את פטורה מגט"

בעיר פוזנה (פוזן) בה שימש
ברבנות בעל "סמיכת חכמים",
הרב המקובל הקדוש, רבי נפתלי
הכהן כ"ץ, גר עשיר גדול ונכבד
מאוד...

המשך בעמ' 3

שביבים

■ "החודש הזה לכם ראש

חודשים"

■ חוק שימור החומר והנשמה

■ היה מגיד לכל אדם מה שישו

■ התגייר בזכות אם מופלאה

■ "אחד מי יודע"

■ שבת ייחודית להורים של פנויים

ופנויות

המשך בעמ' 5

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל

מאמר ארבעים וששה בסידרה

/ הרב אהרן כ"ץ*

הגדול שבחובבי ציון - הרב שמואל מוהליבר

שעה שביקש הרב יהודה ליב פישמן מימון זצ"ל להספיד את הרב שמואל מוהליבר זצ"ל במלאת עשרים וחמש שנים לפטירתו, כתב עליו: "הרב שמואל מוהליבר היה בימיו ראש וראשון לחובבי ציון וגם אחד מן השרידים היחידים שהועילו הרבה להרחבת התנועה הלאומית בין השדרות הרחבות של העם העברי". בהמשך הדברים העיר הרב מימון "מידה אחרת הייתה ברבנו שמואל: הוא היה לא רק מיוצרי התנועה של חיבת ציון כמוכנה הלאומי אלא גם אחד ממניעי התנועה מנקודת הדת ומהשקפת המסורה... יודעים אנו כי במשך כל שנות עבודתו הלאומית הייתה שאיפתו התדירית בנין הארץ ברוח התורה, זו השאיפה העיקרית והראשית של הסתדרות המזרחי שבמידה ידועה הניח הוא בעצמו את היסוד לתכניתה ולתעודתה".

ר' שמואל מוהליבר היה יליד העיר הלובוקה שבאזור וילנה, והוא נולד ביום כ"ז בניסן תקפ"ד (1824). סבו היה ר' יוסף מהורודוק תלמידו של ר' חיים מוולוז'ין. בהיותו בן עשר כינוהו בזכות כשרונותיו המופלאים "העילוי מהלובוקה". אחרי נישואיו בגיל חמש עשרה ולאחר שהיה מגיד שיעור בעירו,

בהיותו כבן שמונה עשרה שנים, הלך ללמוד תורה בישיבה בוולוז'ין, שם הוכר כגאון על ידי ראשי הישיבה, ר' יצחק מוולוז'ין וחתנו המפורסם ר' אליעזר יצחק, ראשי ישיבת וולוז'ין של אותם הימים. שימש ברבנות של כמה ערים קטנות עד שנתקבל לרבנות בעיר ראדום. זה אירע בשנת תרכ"ח (1868). כאן נתפרסם בזכות תורתו חכמתו והעסקנות הציבורית והיה אחד הדוברים החשובים באסיפות

"גיליתי לפניכם את כל מערכי לבבי והנני עומד לפני כם משפטכם אנה שפטו צדק ומישרים לא למעני אבל לאושר והצלחת עמנו באשר היא מטרת מאמרי זה ואנכי תקווה לאלוקי ישראל אשר יראה בעני עמו ויאיר להם את הדרך המובילה לאושר האמיתי..."

הרבנים של אותם הימים. במאמר מאלף שפירסם בחוברת הלבנון (גיליון כ"ט) בעקבות אסיפת הרבנים הגדולה בעיר פטרבורג בשנת תרל"ג (1873) כתב בין היתר: "הן מצב עמנו פרוע מאד ועל אורחות חיינו מוטלים אבני נגף מהמחסור והעוני, כבוד תורתנו הקדושה הולך וחסור ומדוע יחשו גדולי עמנו? ואמרת אל לבי צרת אחיהם נגעה עד חדרי לבכם אבל מחשים ינן כי מחכים לתשועת ה' היא מעוזם. הן אם ירעב האדם ללחם הישקוט רעבונו בתקווה ואם יצמא אדם למים היכבה צמאו בתוחלת אמנם כי לא נרעב ללחם ולא נצמא למים רק על צרת הכלל תכאב ללבנו. על כן די והותר תקווה קלה להשקוט על ידה המית נפשנו. הייתכן דרכנו זה?".

בהמשך הדברים כותב הרב עצות נועזות ביותר: "ואז כאשר גדולי עמנו ובראשם השר הנכבד גינצבורג

על פגישה מאלפת בין שלושה מגאוני ישראל נודע לנו מעדותו של הגאון ר' הלל טרויוש זצ"ל שהיה עורך "הפסגה", שסיפר את הדברים לרב יהודה לייב מימון. הפגישה נערכה בוורשה אליה נדדמו הרב מוהליבר, הרב יוסף בער סולובייצ'יק (בעל ה'בית הלוי') יחד עם הרב אליהו חיים מיזל מלודז'. שלושתם חתמו יחד על קול קורא לרבני ישראל בדבר עידוד ההתיישבות היהודית בארץ ישראל. "מסבב הסיבות הביא אותנו לוורשה ובמשך העניינים לא נמנענו להעלות על לכבנו גורל אחינו המדוכאים והגענים. דרכים רבים חשבנו לטובתם ומצאנו עליהם קמשונים, ואשר מצאנו לקדם פני הרעה אם תצמח שנית והננו מסגירים בזה את אשר הסכמנו ומאת כבוד גאונו נחלה כי ישקול גם הוא את כל האופנים וימצא כי עצתנו נכונה והננו מעתירים פני כבוד גאונו לכלי ימנע טובו ויואיל נא להשתדל לאגוד אגודת עשרה אנשים לכל הפחות בעירו כי יהיו נמנים לדבר מצוה רכתא דא והי אם ככה יעשו בכל עיר ועיר, אם ראשיתם מצער תהי ואחריתם ישנה מאד ותיכון הארץ לעולם ועד. הלא כעתירת מייחלים לתשועה ומחכים לתשובתו. יוסף דובער הלוי. שמואל מוהליבר. אליהו חיים מיזל".

באותו קול קורא אומרים הרבנים: "מצאנו עצמינו מחויבים לבקש מכל אשר תורת ה' יקרה בעיניו לכלי יעלה אמריקה על דעתו... אך אם ראוי ונכון לבקש מפלט לרצוצים ונענים המוכים ולוקים דרך אחת היא לעלות אל ארצנו הקדושה, אבל לא בחיפזון ולא בבהלה כי אם בדעת ובחשבון". כמוכן שרוב הרבנים התייחסו בקרירות ובדרך כלל התנגדו לכל התסיסה הלאומית שהרב מוהליבר ביקש לייסד והדבר הביא את ר' שמואל מוהליבר לשוב ולערוך מסע בשנת תרמ"ב להתעוררות על התיישבות יהודית בארץ ישראל ולחיבת ציון. הרב מימון תיאר בספר הנקרא "ספר שמואל" שיצא לאור בשנת תרפ"ג את הפגישה אליה זומן הרב מוהליבר ביוזמת הרב צדוק הכהן, מי שהיה ראש הרבנים בפריז. הרב זומן אל "האברך הברון האלמוני" שנאות לקבל את הרב שמואל מוהליבר. האברך הברון האלמוני לא היה אחר מאשר הברון אדמונד רוטשילד. פרטי אותה שיחה מאלפת נכתבו על ידי הרב מוהליבר עצמו ואנו נביאים אי"ה במאמרנו הבא. אך תוצאותיה של אותה פגישה היו מכריעות וחשובות בתולדות הישוב החדש שארץ ישראל. שכן אחרי אותה פגישה שנתקיימה ביום השמיני לחודש אוקטובר 1882, שהיה אז חג הסוכות של שנת תרמ"ג, כתב אז הרב צדוק הכהן מפריז לרב מוהליבר: "מפורש ובאר היטב נאמר כי אנו בפריז לא נייעץ לאיש לעזוב את ארץ רוסיה וללכת ארצה פלשתינה להתיישב שם, ורק אם הוא אדון ורב יבחר אנשים צעירים לימים ובעלי כח אשר למדו את עבודת האדמה והמה יתרצו לעלות לארץ ישראל להכין למו שם אחרית טובה יתקבלו במקווה ישראל, הקולוניה אשר לחברת "כל ישראל חברים" ביפו, שם יוכלו לשבת חודשים אחדים ויעבדו עבודת אדמה תחת גנן אחד אשר ילמדם איך לעבוד את האדמה בארץ ההיא, ובמשך הזמן הזה ישיגו די מחסורם אשר יחסר למו. כאשר יעברו החודשים האלה תינתן להם אחוזת נחלה אשר בעבדם את אדמתה תספיק להם תבואתה די מחייתם. גם יעזרו כי תשיג ידם לבנות למו ולכני ביתם בתים לשבת ולקנות להם לעבודת אדמתם, בין למזרע ירקות בין לנטיעת עצי פרי ובין למזרע חיטים ושעורים. אם המפעל יצליח בעזרת ה' יתברך, נקל יהיה בו ללכת בדרך הזה הלאה ונורהו לאחרים מאחינו כי ילכו בו".

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

* הרב אהרן כ"ץ. ראש כולל הלכה במכון גבוה לתורה אוני בר אילן.
רב קהילת "דובב עוז" רמת גן.

שיחיה אם הם יתנו יד לתמוך את המפעל הגדול הזה בידי רבני וגאוני ארצנו לאחד את התורה והחכמה יש תקווה לאחריתנו לתת שארית פליטה לתורתנו, ורבים אמנם החזיקו בימינו, אולם למגינת לבבינו הגיעו שמועות מבחילות כי יצאו ממחבואם רוננים מלינים וחשדנים וחשדו אותנו כי הפרנו על המידה באופני הסדרים אשר הצענו שמה באחדות התורה והחכמה. ודברים כאלה כיון שנתנה יד לחשוד, הלא אין מעצור לחוץ, ומה גם כי בתוך ימצאו תמיד אנשים כאלה האוהבים להתכבד בקלון חברם ואינם שמים לב כי עד נפש האומה ולב הדת יגיעו דבריהם. אכן מעשים כאלה לא חדשים המה בקורות אומתנו, ורק על ידם הגיענו מה שהגיענו עד כי סבותי את לבי לייאש מכל עמלי שעמלתי לדאבון לב כל אוהב עמו באמת ולב חכם לו להבין, את הסכנה הגדולה המרחפת בימינו על היהדות אם נעזבנה למקרי הזמן וחצי תעתועיו. ואם כי לפי השמועה נמצאו בין המתאוננים גם אנשי שם גדולים בתורה ויראת שמים ובלי ספק גם כוונתם לטובת עמנו ותורתנו אבל הרבה שגו בזה ואם יעמדו על דעתם יביאו על העם אסון חלילה. ורק המה ערכים בדבר ואחריות הסכנה הזאת רק עליהם, אשר הרפו את רוחות המתנדבים בעם לפעול לטובת עמנו ודתנו".

גינצבורג שהוזכר בדברי הרב מוהליבר היה יוסף גינצבורג, שהיה יליד העיר ויטבסק (תקע"ב). הוא היה מסוחר היין שרף הגדולים ברוסיה. בשנת תרי"ט (1859) יסד יוסף גינצבורג את בית הבנק שנקרא על שמו, והיה בין המוסדות הפיננסיים החשובים שברוסיה של אמצע המאה התשע עשרה. את קשריו עם השלטונות הרוסיים ניצל לשיפור מעמד היהודים ברוסיה. בשנת תרכ"ג יסד את החברה שנקראה "חברת מרבי ההשכלה בין יהודי רוסיה", חברה שעודדה יהודים לרכוש השכלה כללית רחבה, ומאיך עודד יהודים לעסוק בפעילות חקלאית על מנת לשפר את מעמדם. ראוי לציין שגם בנו של גינצבורג, נפתלי הרץ גינצבורג הרחיב את פעולותיו של אביו. הוא פתח את ביתו בפטרבורג, וביתו היה בית ועד לחכמים אנשי רוח וספרות ואמנות. כאמור הרב מוהליבר ביקש לגייס את המשפחה ואת האמצעים שהיו בידיה על מנת לשלב בני תורה בלימוד השכלה כללית, מתוך שראה סכנה ליהדות באם לא ישתלכו יהודים גם בהשכלה הכללית ובפעילות הכלכלית במדינה.

בהמשך המאמר שנתפרסם כאמור בחוברת הלכנון בשנת תרל"ג, שב הרב מוהליבר וקרא לרבני ישראל: "השמינו דעתכם בריבים. גלו דעתכם לכל וקרבו אל המלאכה, כי לא עת לחשות, התעוררו התעוררו! הבו לכם עצה הלוטם וקראו אל גדולי עמנו וה' יהיה אתכם. נסו נא גם אתם לצאת מן המבוכה ולתת עצות ישרות לאחד את התורה ואת החכמה בעוד מועד. ואז בכוחנו לקחת את החכמה לרעה, לגברת הבית, תורת ה' ואף לכבוש אותה לאמה כאחת הרקחות והטבחות כאשר עשו חכמינו הראשונים ז"ל. אבל אם נאכה לנרשה כולה אזי תפרוץ בסופה וסער ובשאו עוזה תשרש את הכל ותורתנו הקדושה מה תהי עליה? הלא על חכמי ישראל לשמור את תנאי החכמה כאשר אמרו איזהו חכם הלומד מכל אדם, איזהו חכם הרואה את הנולד ומדוע לא יתבוננו בסכנה הרובצת על דת תורתנו הקדושה כאשר כבר הורה הניסיון אשר על ידי התנגדויות כאלה אכדנו טובה הרבה, ועוד נתנו יד לפרוע פרעות כנודע". הרב סיים את מאמרו החריג והאמיץ שבו הוא מציע לרבני ישראל להיות שותפים להצעה להביא את העם לשילוב לימודי המדע והחכמה הכללית יחד עם השכלה כללית בהערה אישית: "גיליתי לפניכם את כל מערכי לכבי והנני עומד לפני כס משפטכם אנא שפטו צדק ומישרים לא למעני אבל לאושר והצלחת עמנו כאשר היא מטרת מאמרי זה ואנכי תקווה לאלוקי ישראל אשר יראה בעני עמו ויאיר להם את הדרך המובילה לאושר האמיתי".

סיפור לשבת

"עכשיו את פטורה מגט"

{הסיפור המובא להלן פורסם בספר "נשמת ישראל" ולוקט מתוך הספר "סיפורי יעקב" חלק ב'- שאול שיף}

בלב נפעם ונרגש יצאו העשיר ומלוויו לדרך. הם הגיעו לאותה אכסניה ופגשו שם בשלושת החיילים. עוד לפני שהם התקרבו אליהם, שמעו את אחד החיילים אומר לשני חבריו: "הנה זו אשתי הראשונה". מיד ניגש אבי האשה אליו וניסח בו קשות על התנהגותו הנפשעת, וביקש ממנו שיתן מיד גט לאשתו, אך כפי שניבא הרב, כך היה. האיש סירב בכל תוקף לעשות זאת.

האב לא התווכח הרבה עמו ויצא מהאכסניה מיד לעיר ווינה, שם ניפגש עם מפקד הצבא, וסיפר לו את כל ההתרחשויות. מיד נתן המפקד פקודה ושלח כמה חיילים שיכריחו את האיש לתת לאשתו גט. חזרו האב עם החיילים אל אותה אכסניה ומסרו לבעל את פקודת המפקד. כאשר שמע הבעל את פקודת המפקד, כעס מאוד והתחיל לקלל לגדף ולחרף בקול חזק את הצבא ואת המפקד. החיילים תפסו אותו, וכאשר גברו צעקותיו, שלפו שני חיילים את חרבם וערפו את ראשו. "עכשיו את פטורה מגט", אמר הקצין הבכיר שנשלח על ידי המפקד, "כולכם ראייתם שהאיש מת" הוסיף הקצין.

העשיר רצה לקחת את גופת הבעל ולהביאו לקבר ישראל, אך החיילים לא הניחו לו לקחת אותו. "כאן יקבר הוא ככלב" אמרו וזרקו אותו לתוך בור שחפרו ליד האכסניה. האב והבת ומלווייהם חזרו לעירם, ומיד הלכו אל הרב הקדוש רבי נפתלי כ"ץ וסיפרו לו את אשר התרחש. לאחר שהרב שמע את הדברים, הוא פנה אל האב ואמר לו: "דע לך כי בעלה של בתך כבר לא היה בעולם הזה בזמן ההתרחשויות, הוא היה בגיהנום. בגלל מצוקת בתך נאלצתי להעלות אותו משאול תחתיות, כי זמן קצר אחרי שהוא עזב את בתך הוא התחבר לקבוצת שודדים ורוצחים, הפך להיות רוצח והרג אנשים רבים. כעבור זמן הוא רב עם אחד מחבריו והוא הרג אותו. בבית דין של מעלה דנו אותו כמובן לחובה והוא הורד לגיהנום ושם היה, אך כאשר ראיתי את צערכם הגדול, לא היתה לי ברירה אלא להעלות אותו מהגיהנום ולהחזיר אותו לעולם הזה. ואכן הוא נשלח חזרה לעולם הזה יחד עם שני מלאכי חבלה הלבושים כחיילים, והם אלה שהרגו אותו בפעם השנייה.

כאשר סיים הרב את סיפורו הנפלא, הוא פנה אל שני העדים ושאל אותם: "האם אכן ראיתם בעיניכם את האיש, בעלה של האשה הזו? האם שמעתם באוזניכם את האיש מצהיר כי הוא מכיר אותה וכי היא אשתו הראשונה?" "כן" ענו העדים. באוזנינו שמענו אותו מודה שזאת אשתו, ואנו ראינו את החיילים עורפים את ראשו וקוברים את גופתו."

התיר הרב הקדוש את האשה מכבלי עגיונותה, ולאחר זמן מה האישה נישאה לאדם אחר.

בעיר פוזנה (פוזן) בה שימש ברבנות בעל "סמיכת חכמים", הרב המקובל הקדוש, רבי נפתלי הכהן כ"ץ, גר עשיר גדול ונכבד מאוד, אשר בתו היחידה והמוכשרת מאוד, ניטשה לפתע על ידי בעלה כמה שבועות אחרי הנשואים.

החתן הבעל עזב את הבית ללא כל הודעה, מבלי להיפרד ממנה, ומבלי שהוא מסביר את התנהגותו המוזרה. פשוט יצא מהעיר ועקבותיו נעלמו.

חלפו שבועות, חודשים ושנים והאיש אינו חוזר. האב העשיר אשר חי את מצוקתה האיומה של בתו העגונה והמבווישת, שלח שליחים לכל רחבי המדינה לחפש אחר הבעל הנעלם. שכר בלשים מהטובים ביותר, אך הכל לשווא: עקבותיו של הבעל נעלמו ולא נמצאו.

שלוש עשרה שנים עברו והאשה יושבת "אלמנה חיה" שאינה יכולה להינשא. מיום ליום הורע מצבה הנפשית עד שהיא איבדה כל עניין בחייה.

אביה שלא היה מסוגל יותר לראות את כאבה הנורא, פנה במר לבו אל הרב המקובל רבי נפתלי כ"ץ, בכה והתחנן לפניו שיעזור לו להיחלץ מהאסון הנורא שפקד אותם.

נכמרו רחמיו של הרב והוא הבטיח לאב כי יעשה את כל המאמצים כדי לעזור להם.

ואכן, מיד קרא לתלמידיו ואמר להם: - "אתם יודעים כי האיש הזה מחפש את חתנו, ואני לא רואה את החתן בעולם הזה. עכשיו הקשיבו לי היטב: אני רוצה לברר היכן הוא נמצא. תוך כמה דקות אני אירדם ואתם תנו לי לישון כמה דקות ואחר כך תעירו אותי, ואם תראו שאני נרדם שוב, העירו אותי בקולות חזקים אל תניחו לי עד שאתעורר, שאם לא תעירו אותי אני אהיה בסכנה גדולה מאוד."

כמובן שהתלמידים הנדהמים הבטיחו לרובם לעשות כמצוותו ומיד התרחשו הדברים בדיוק כמו שהרב אמר להם.

מיד הזמין אליו הרב את האב ואמר לו: "יודע אני היכן נמצא בעלה של בתך, קח את הבת שלך ושלושה אנשים שישמשו כבית דין, וסופר ושני עדים, וסעו בדרך לעיר ווינה. כחצי פרסה (כשני קילומטרים) לפני העיר תראו אכסניה גדולה. היכנסו לשם ושם תראו שלושה חיילים לבושים במדי צבא יושבים ליד השולחן, אחד מהם הוא בעלה של בתך, כשיראה אתכם הוא יכירכם מיד, והוא בעצמו יאמר לנוכחים כי האשה הזו היא אשתו, אך כאשר אתם תבקשו ממנו שהוא יתן לה גט הוא יסרב, אך אתה אל תוותר. סע לעיר ווינה ותיפגש שם עם מפקד הצבא, ספר לו את כל העניין, והוא כבר יכריח את חתנך לתת גט לבתך."

חוק וסדר

פינה משפטית מאת עו"ד משה פרידל

בילבי

את הדלת ובמבצע קומנדו נועז חטפתי ספריי בצבע אדום, שילמתי במזומן וטסתי עם בילבי אל עבר יריד התחפושות.

"אדום על חום נותן גיינג'יי" ניסיתי למכור לילדה לוקשים. הילדה לא השתכנעה ולא הייתה שלמה עם הגוון האדום, אבל נוכח הנסיבות נכנעה לכשרה.

שעות ספורות אחר כך שבה בילבי הביתה עצובה, בוכייה, דומעת מאוכזבת מסמורטטת, שערה מדובלל, כרצופה אדום וחולצתה הלבנה ורדרדה ומלוכלכת.

כפי שתיארה אשתי: "הלכה בילבי חזרה אינדיאנית".

מה התברר, תקנון המוסד החינוכי אוסר להגיע עם שיער צבוע. הכוונה להבנתי הייתה להימנע מתחפושות מטורפות של ילדים הצובעים את שערם בצבעים עזים בלתי צנועים ובלתי מוסריים, לא היה בכך להבנתי כדי למנוע מבילבי להגיע במראה טבעי עם גוון גיינג'יי.

המורה ב. שגילתה רוח פורימית והבנה חינוכית מן המעלה הראשונה, נטלה את הילדה פיזית, חפפה את ראשה ב"ספוג פלא" אגרסיבי המתאים לניקוי קירות מכתמים קשים שלא יורדים. בשעה שכל הילדות צהלו וחגגו את היום השמח בשנה, עברה הילדה "סידרת חינוך" של ניקוי וולגרי בחומרים אגרסיביים.

"שקלתי" הוסיף "בשנה הבאה לחפש אותה לעולים מארצות המזרח שחוטאו בדי.די.טי."

וכך לדבריו הפך חג הפורים לאבל מיום טוב וזיכרון הילדות השמח הפך לשריטה בנפשה הרכה של בילבי.

"אפילו הקוף הפך וורוד" ציין.

לקחתי את העניין ללב באופן אישי, כאילו מדובר היה בבתי שלי. אומר כך: "בטרם כל פעולה "חינוכית" תעשו את המאזן של מה תורם לילד לעומת כמה הוא מזיק, תביאו בחשבון גם את אופי הילד. מהיכרותי את הנפשות הפועלות מדובר בילדה "יקית" שלא תסטה מההנחיות כחוט השערה ולא תעלה בדעתה אפילו להגיע בראש חודש בחולצת תלבושת במקום חולצה לבנה. אם אחרי כל הפעולות האלה לא מצאתם פתרון, תרימו טלפון להורים, תנו להם להסתדר עם הילדה, אל תשפילו אותו ואל תשפשופו לה את הראש בדטרנגנטיים.

"ברגע הראשון רציתי להתקשר למורה" התוודה בפני "ולשטוף אותה מכל כיוון אפשרי".

"זה לא ליום שישי" טענה אשתי.

במוצ"ש רציתי לעשות למורה ספתח יפה לשבוע, אבל אשתי טענה שזה לא מתאים אחרי הבדלה.

ביום ראשון בבוקר רציתי להגיע לביה"ס ולעשות סצנות ולעורר

הבטחתי לספר לכם איך ניקו את הראש של בילבי בספוג פלא, אז הנה:

מ. מכר ותיק וחבר טוב פנה אלי מיד אחרי פורים וביקש ממני לפרסם את הסיפור הבא:

"מוישה, תשמע" סיפר לי "הילדה שלי בכיתה ד' החליטה להתחפש השנה לבילבי.

התאמנו לה בגדים תואמים וגרביים לא תואמות. אשתי קלעה לילדה צמות, ואני השחלתי חוט ברזל שהפקתי מקולב כדי שהצמות תעמודנה, על פי כל הכללים.

או אז, התגלעה בעיה, בילבי זכור הייתה גיינג'יית, וילדתנו החביבה התברכה בשיער חום. היא לא מוכנה ללכת לבית ספר בתור בילבי חומה. וכך כאבא משקיען כיתתי את רגלי לאתר ספריי צבע לשיער בצבע כתום. גיליתי לחרדתי כי אין בנמצא, יש ירוק, יש כחול, יש צהוב, יש חום, יש אדום, יש כסף ואפילו זהב, אבל כתום - יוק.

הצעתי לילדה ללכת על אדום, אך ילדתי הייקית" סירבה. בילבי הייתה גיינג'יית, גיינג'יית זה כתום ואני לא מוכנה ללכת עם אדום. המשכתי במסע החיפושים האינטנסיבית עד אשר בחנות השביעית מצאתי לשמחתי ספריי שיער בצבע כתום.

אם סברתי כי הגענו אל המנוחה והנחלה, התברר שטעיתי. כששכתי הביתה בערב ביקשה הילדה לבחון את המוצר ולחוש את האפקט אותו הוא מספק.

סירכתי. טענתי כי עליה להמתין בסבלנות עד הבוקר וחששתי ממצב בו ניסוי המוצר יגרום למחסור בצבע בשעת אמת.

ככל שהדבר נוגע לתחפושות - סיפר לי - אני נגד אימונים באש חיה. כמה שטעיתי.

בבוקר קמה הילדה שמחה ומאושרת ונכנסה מלאת התלהבות לדמות הבילבי הססגונית. חולצה, חצאית, גרביים לא תואמות, שתי צמות, חוט ברזל, וספריי צבע כתום.

"אבא" זעקה הילדה "תראה מה קרה".

ואכן אסון בקנה מידה מקומי. התברר כי לא בכדי לא מצאתי ספריי לשיער בצבע כתום - אין דבר כזה. סלילי הגומי הדביקים והקופצניים בצבע כתום שנדבקו לילדה על הצמות, לפדחת, למצה, ולאף גילו לנו כי ספריי השיער היה בסופו של יום ספריי קצף, והתוצאה הגרוטסקית לא מצאה חן בעיני הילדה שהחלה בוכה בדמעות שלישי. העניין הוא שב-8 בבוקר חנויות הצעצועים סגורות עדיין, אבל הילדה שסירבה לרדת מהרכב פן יראו אותה חברותיה "כבילבי בצבע חום" שברה את ליבי.

כהרף עין נמלטנו מהמקום ויצאנו במסע חיפושים אחר חנות פתוחה. בסיעתא דשמיא איתרנו בקצה העיר זכנ שזה עתה פתח

"המשכתי במסע החיפושים האינטנסיבית עד אשר בחנות השביעית מצאתי לשמחתי ספריי שיער בצבע כתום..."

"תתקשר לפרידל" הציעה "שיכתוב על זה בטור שלו, זה כבר יגיע לגורמים הרלוונטיים בבית הספר".

"ואז?" שאל.

"ואז אולי גם מישהו יתייחס לזה" סיכמה.

אז הנה כתבתי. ואתם צאן מרעיתי וקהל קוראי הנכבד מוזמנים להגיב ולחוות דעה כראות עיניכם.

בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים יקרי ערך - ספוג פלא, פומפה ומקל בית שימוש.

הכותב הינו בעל משרד עורכי דין ברעננה ■

מהומות, אבל אשתי טענה שמניסיונה, בסך הכול יסבירו לי איפה אני טועה, ולמה אני לא מבין, ואיפה הם צודקים, וכמה אני לא בסדר ושההתנהלות של הבת שלי שבכתה ד' החליטה להתחפש לביילי מופקרת לחלוטין. מעבר לכך הוסיפה כי, אשת חינוך שאיננה מבינה לבד שלא הורסים לילדה את היום השמח בשנה ואת התחפושת עליה שקדה זמן כה רב, ומורה שאיננה מבינה כי לא משפילים ילדה ולא מנקים אותה כמו כתם טורדני, לא תבין גם אם תנסה להסביר לה ותצעק עד השמיים.

באופן אישי הודיתי לקדוש ברוך הוא שהמורה לא ניסתה לקרצף לילדה את הקרקפת עם מי אש ומקל בית שימוש.

"אז מה את מציעה" שאל את אשתו שיודעת הכול.

שו"ת חורף הרב שבתי יגל

אמנם לאחר שקם משנת הלילה, מברך פעם נוספת² דהוי היסח הדעת גמור, אף אם לא נתפזרו העבים כלל במשך הלילה?

א - שולחן ערוך או"ח סימן רכ"ז סעיף ב'.
 ב - כך כתב המ"ב שם סי"ק ח' בשם התלמוד ירושלמי.
 ג - ועיין בכ"ח סימן רכ"ז דביאר דאין ברכות אלו דומות לשאר ברכות הראיה שמברכים אותם רק פעם בלי יום, משום שכל פעם זהו ברך ורעם אחרים.

שאלה: כשיש גשמים מרובים במשך כל השבוע, כמה פעמים צריך לברך על הרעם והברק? האם מספיק לברך פעם אחת בשבוע?

תשובה: אם נתפזרו העבים ונטהרו השמים וזכו לגמרי, מברכין פעם נוספת לכשיתקדו השמים בעבים פעם נוספת אף באותו יום, אך כל זמן שלא נתפזרו העבים לגמרי נפטר בברכה אחת.^א

שביבים / שאול שיף

חוק שימור החומר והנשמה

ונישאר עוד כמה דקות עם הרבי מליובאוויטש. קבוצת סטודנטים מארגון "הלל" בניו-יורק נפגשה עם הרבי בחדרו, וניתנה הרשות לכל סטודנט לשאול ככל העולה על רוחו. אחד מהם שאל: מהי השקפת תורת החסידות בנוגע למצב האדם לאחר המיתה ("אפטער לייף")?

תשובה: בנוגע לעניין ההסתלקות, אין פירוש הדבר קץ וסיום החיים חס ושלום, אלא שהחיים הרוחניים מקבלים מימד חדש, מתעלים למדרגה נעלית יותר. עניין זה, נוסף על היותו מוכרח על פי שכל, נובע גם מהנחות היסוד של מדעי הטבע, אשר, לדאבונו, כסטודנטים בקולג', הנכם מחשיבים אותם ומאמינים בהם בתור "אמת מוחלטת". אחת מהנחות המדע היא העקרון של "שימור החומר", הקובע ששום דבר חומרי אינו יכו ללכת לאבדון ואפשר רק לשנות את צורתו ותו לא... ואם כך הוא בדברים גשמיים וחומריים, על אחת כמה וכמה שכן הוא ברוחניות, במהותו הרוחנית של האדם- הנשמה- שאי אפשר שתלך לאבדון, אלא היא תמיד במציאותה, ועניין ההסתלקות, אינו אלא שהיא משנה את צורתה, או מתעלית למדרגה אחרת.

"החודש הזה לכם ראש חודשים"

במכתב כללי "אל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם", שנכתב בראש חודש ניסן, כותב הרבי מליובאוויטש בין היתר:

"היו זמנים בהם ראו בני ישראל באופן מוחשי נסים גלויים, כפי שהללו אירעו יום יום בבית המקדש. אבל אפילו בימי הגלות הנוכחיים, כאשר העולם עטוף בחשיכה ואין הנסים נראים בעיני בשר, הרי זה רק כפי שאמרו חז"ל "אין בעל הנס מכיר בנסו". אבל כל אדם, ובפרט יהודי, כשיתבונן בכל המתרחש אתו במשך זמן מסוים, הרי יראה את ההשגחה הפרטית, עד לאופן של הנהגה נסית.

"וזו ההוראה הכללית והיסודית מ"החודש הזה לכם ראש חודשים": כשבני ישראל עומדים ערב יציאת מצרים, בראשית "חיים" חדשים, הן לכלל והן לפרט, נתן לנו אז הקב"ה סדר חדש, למנות את חדשי השנה החל מחודש ניסן דוקא שמשופע היה בנסים- ש.ש.. ההוראה מתורת אמת, שהיא תורת חיים לחיי יום יום, המהווה את התפיסה האמיתית והמושג היהודי של הנהגת העולם, היא: לראות תמיד את ההשגחה הפרטית ואת ההנהגה שלמעלה מדרך הטבע, אפילו כשהיא מוסתרת ב"לבושים טבעיים".

כלכי החלטה לבחון את הדת היהודית, את דת ישראל, המסוגלת לייצור יחס נפשי כה עילאי עם בן מפגר.

(מאוספו של ידידי יעקב גלברט)

"אחד מי יודע"

בשתי קהילות עתיקות בהודו, בקוצ'ין ובסינגלי, נהגו לומר את הפיוט "אחד מי יודע" שבהגדה של פסח, בסעודת שבת בשבעת ימי המשתה. ובסידור כתב יד עתיק נאמר שפיוט זה נמצא כתוב על קלף בבית מדרשו של ר' אלעזר רוקח בגרמייא. הפיוט, כידוע, נתקבל רק על בני אשכנז.

"חד גדיא" הופיע בהגדת פראג ומאז הוא מובא ברוב ההגדות האשכנזיות. המסורת מייחסת את הפיוט הזה למחבר שחי בתקופת הופעת הפיוט לראשונה בדפוס. אך בסידור כתב יד עתיק מיוחס גם פיוט זה לתקופתו של ר' אלעזר רוקח. הפיוט נתקבל רק על בני אשכנז, ואולם בדורות האחרונים נהגו הספרדים לאומרו בהדמניות שונות, לאו דווקא לבילי פסח.

שבת ייחודית להורים של פנויים ופנויות

"שבת הגדול" יחברו יחדיו ארגון "ישפה" וחברת "ארץ אהבתי" במלון פארק בירושלים, לשבת המיועדת להורי רווקים ורווקות, פנויים ופנויות.

"מדובר בניסיון לשמוע, ללמוד יחד ואולי ללמד במעט, כיצד הורים יכולים לקחת חלק בתהליך מציאת בן הזוג ובתהליך הרווקות כשלעצמו" אומר חיים פלק - יו"ר ארגון "ישפה" ואחד המרצים בשבת זו. "אין לנו פתרונות קסם, אולם לאחר מפגש עם עשרות רבות של רווקים פנויים ופנויות - הקשבה למצוקתם וניסיון משותף לכוונם, יכול והמידע המצוי בידינו יש בו כדי להועיל לאוכלוסיית ההורים", מוסיפה שירת מלאך, מנהלת תחום הייעוץ ב"ישפה".

ברור למארגנים שגם לדינמיקה הפנימית שבין ההורים לבין עצמם ישנו משקל, שבו כל אחד יוכל להעשיר מנסיונו את המשתתפים האחרים, ובעזרה, אומרים המארגנים, יכול ויצא שידוך משבת כזו, ומיד מדגישים שזו לא מגמת השבת אלא תולדה מבורכת שיכולה לצמוח ממנה.

"כמה נחמד" אומר פלק "שהשותפים בארגון הם חברת "ארץ אהבתי" שמעבר להתמחותם באירוח משובח ואקסלוסיבי, מעניקים לנו כותרת של אהבה לשבת, שזהו המצרך המרכזי שבה.

לפרטים: ארץ אהבתי: 02-9974113

היה מגיד לכל אדם מה שיחו

בהקדמה לפירושו של הגר"א לספר "ספרא דצניעותא" (חלק מספר הזהרה), מספר תלמידו המובהק, רבי חיים מוולוז'ין, סיפור מדהים: "...שלח רבינו אותי אצל אחי הקטן וגדול ממני בכל מילי דמיטב, חסידיא קדישא, הגאון מוהר"ש זלמן זללה"ה לאמר לו בציווי משמו, שלא יקבל שום מלאך מגיד אשר יבוא אצלו. כי בזמן לא כביר יבוא אליו מלאך מגיד. ואמר, אך כי מרן הבית יוסף היה לו מגיד, היה זה לפני ב' מאות שנה שהיו הדורות כתקן, והיה שרוי על אדמת הקודש. לא כן עתה שרבו המתפרצים ובפרט בחו"ל, אי אפשר כלל שיהיה (המגיד או המלאך-ש.ש.) כולו קודש קודשים בלי שום עירוב כלל. ובפרט הגילויים אשר בלא תורה, נפשו בחלה בהם, ולא היו נחשבים אצלו כלל וכלל". ולהלן מספר הוולוז'ינער: "נאמן עלי אבא שבשמים ששמעתי מפיו הקדוש (של הגר"א-ש.ש.) כי היה בוויילנא איש חולם חלום. חלומות נוראים מבהילים כל שומעיו, כי היה מגיד לכל אדם מה שיחו ומעשיו בחדרי משכבו, ונפלה אימתו על הבריות מאוד. והבא לפניו (בפני הגר"א-ש.ש.) ואמר לו (החולם להגר"א-ש.ש.): ר' תרשוני לומר דבר אחד לפניכם. כי זה שבועיים ביום הי ישבתם בזה המקום וחיידתם בפרשת האזינו על אותן ואתן הפסוקים וישב אצלכם רבי שמעון בר-יוחאי מימין והאר"י ז"ל משמאל. והיה רבנו מתפלא מאוד מאין ידע ילוד אישה מזה. ואמר (הגר"א-ש.ש.) זכורני ששלחתי אז מקודם גם הגבאי שלי מביתי. ואמר לו רבנו נ"ע: אמת שחידשתי אז עניינים נוראים. ומדי דברו זאת צהבו פניו מאוד... אחר כך הציץ בפני החולם הנ"ל, הבין והכיר שהוא בעל מרה שחורה, ובעל מרה שחורה לפרקים חלומותיו צודקים ואמיתיים. ועם כל זה ציווה להגבאי לדוחפו ולגרשו" עד כאן.

התגייר בזכות אם מופלאה

גר צדק שכיום הינו תלמיד חכם מופלג, סיפר כיצד הגיע אל היהדות: הגעתי לישראל מהולנד כי מצפוני נקפני על מה שעוללו בני עמי לעם היהודי בשנות השואה, ובאתי לכאן כדי להתנדב לשרות למען הכלל. שובצתי בתפקיד כלשהו במעון לילדים חרשים-אילמים, ושם נתקלתי בתופעה שהפעימה אותי עד למאוד. אם חרדית של אחד הילדים ששהו במעון, הייתה מגיעה ממרחק מדי בוקר כדי לבקר את בנה. עם הגיעה הייתה ניגשת אל בנה, מלטפת אותו בחום ומלבישה אותו בציצית. אז הייתה ממלמלת משהו בעיניים דומעות אל הבן שהיה גם מפגר בשכלו. כשהייתי אוזן, הייתי שומע אותה לוחשת לו פסוקים: "שמע ישראל" וכן "תורה ציוה לנו משה" וגו'. יום אחד שאלתי את אותה אם מופלאה: כלום מבין הבן שלך דבר וחצי דבר ממה שאת לוחשת לו?

ענתה לי האם מעומק נפשה: אכן גופו החומרי אינו מבין אך נשמתו הרוחנית קולטת הכול! אל אותה נשמה קדושה אני פונה. היא מבינה. היא בוודאי רווה עונג מציצית, מקריאת שמע ומכל פסוק בתורה שאני משמיעה באוזניו. התרגשתי מאוד לשמע הדברים ומיד גמלה

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

בסוד שיח

עיצוב ועריכה גרפית:

טל. 052-7723288
אימייל. gilwein26@012.net.il

עיצוב גרפי

גיל ויין

נשמח לקבל תגובות
והערות מהקוראים
בדוא"ל: besod@013net.net